

ongekend groeien

Gedragsprotocol

CBS De Oase

Inhoudsopgave

A. Algemeen:

- Gedrag, preventie, The Leader in Me en Kanjertraining
- Aandachtspunten voor ouders
- Afspraken voor kinderen
- Uitgangspunten van leerkrachten

B. Pestprotocol:

- Definitie
- Voorbeelden
- Stappenplan

C. Protocol grensoverschrijdend gedrag

- Definitie
- Kenmerken
- Interpretatie grensoverschrijdend gedrag
- Actie bij grensoverschrijdend gedrag van een leerling
- Actie bij grensoverschrijdend gedrag van een ouder
- Actie bij grensoverschrijdend gedrag van een leerkracht

Inleiding

Op De Oase willen we in een veilige omgeving vanuit vertrouwen samenwerken aan goed en inspirerend onderwijs. Als dit mis dreigt te gaan, treden we op. Dit gedragsprotocol bestaat uit verschillende onderdelen, te weten: gedrag, pestprotocol en grensoverschrijdend protocol. Deze onderdelen beschrijven aanvullend aan elkaar hoe wij willen dat we met elkaar omgaan. Kortom wat of hoe doen we wel? En wat doen we niet?

Dit gedragsprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de Kanjertraining en The Leader in Me.

Dit doen we wel:

- Ik gedraag me zo dat iedereen er blij van wordt.

Dit doen we niet:

- Ik gedraag me zo dat anderen er last van hebben en/of alleen mijn vriend/vriendin.

A Algemeen

Gedrag, preventie door The Leader in Me en Kanjertraining

Zeven gewoonten

'The Leader In Me' kent zeven gewoonten die wij als leidraad op De Oase gebruiken. Door met kinderen dagelijks aan deze gewoonten te werken en door in de hele school in dezelfde 'taal' te spreken, leren kinderen dat zij zelf **regie** kunnen nemen. Ze leren **doelen te stellen** en deze te halen. Kinderen leren **goed voor zichzelf en voor de ander te zorgen**. En zij leren goed samen te overleggen, naar elkaar te luisteren en **samen te werken**. Omstandigheden zijn een gegeven en hoe je hiermee omgaat is een keuze. Vaardigheden waar zij in hun hele leven mee te maken krijgen. Het is een manier van kijken, denken en doen die de dagelijkse praktijk op school kleurt en kinderen helpt gewoonten aan te leren waarmee ze richting kunnen geven aan hun leven. Op onze school wordt er in elke groep aandacht besteed aan de zeven gewoonten. De gewoonten helpen ons en de kinderen:

bewust te worden van zichzelf, hun **ambitie en talenten**;

- controle te krijgen over keuzes die je kunt maken in het leven en werken, door prioriteiten te stellen en zelfstandig goede keuzes te maken;
- meer zelfvertrouwen te krijgen en tegelijkertijd meer begrip voor en van elkaar te hebben door bijvoorbeeld goed naar elkaar te luisteren.

De zeven gewoontes in onze dagelijkse praktijk

Op onze school vormen de zeven gewoontes van effectief leiderschap een belangrijk onderdeel van de dagelijkse praktijk. Door deze gemeenschappelijke taal te gebruiken, stimuleren we proactief gedrag bij onze leerlingen. We praten in de klas veel over de keuzes die kinderen maken in hun gedrag en reflecteren samen op alternatieve keuzes wanneer het even mis is gegaan. Zo leren we hen verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen handelen.

Een belangrijk onderdeel hiervan is het win-win denken: we moedigen kinderen aan om oplossingen te zoeken die voor iedereen goed voelen. In de midden- en bovenbouw werken we daarnaast met het concept van de emotionele bankrekening. Kinderen leren dat positieve interacties, zoals aardig zijn of behulpzaam gedrag, zorgen voor een 'storting' op de bankrekening van een ander. Negatieve acties, zoals onaardig gedrag of kwetsende woorden, worden gezien als een 'opname'. Op deze manier krijgen leerlingen inzicht in hoe hun gedrag invloed heeft op relaties en het welzijn van anderen. Deze aanpak draagt bij aan een veilige en respectvolle schoolomgeving, waarin sociale vaardigheden en zelfreflectie centraal staan (Covey, 2021).

Voor meer informatie kunt u terecht in het volgende bestand:

<https://pcbvoorst.sharepoint.com/scholen/oase/Leerkrachten/2.%20Meerjarig/1.%20Borgingsdocumenten/Protocollen%20gedrag/Stimuleren%20van%20eigenaarschap%20en%20sociale%20veiligheid.docx>

Daarnaast kunt u terecht op de website voor het filmpje over het werken op onze school.

Ongekend groeien

De school kiest er niet voor om kinderen te beoordelen als behorend bij 'kwaad of goed'. Ieder mens maakt wel eens fouten. Kinderen zijn in emotioneel opzicht onder en boven de wet. De weg van de mens, en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. We noemen bepaald gedrag structureel als het voor de derde keer binnen 4 weken plaats vindt. Immers: 1 keer is toeval, 2 keer is opvallend en 3 keer is een patroon. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten.

CBS De Oase is een Kanjerschool. De kernwaarden van de Kanjertraining zijn: Vertrouwen, rust en wederzijds respect, sociale redzaamheid, ouderbetrokkenheid, burgerschap, gezond gedrag en duurzaamheid.

Als een mens sterk staat in zijn eigenheid, zichzelf durft te zijn en een sterke eigen identiteit heeft, dan is een mens beter in staat om te gaan met zichzelf én zijn medemens. Dit levert een positieve bijdrage aan de maatschappij en in het bijzonder het samenleven in deze maatschappij.

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie van kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met een ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
 - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
 - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overall rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook "de eigen gang" mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom: je gedraagt je. Deze anderen zijn:

- Jouw klasgenoten en andere leerlingen op deze school;
- De leerkrachten, directie en ouders van andere kinderen;
- Jouw ouders;
- Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

De leerkracht gaat ervan uit dat mensen, dus ook kinderen, elkaar niet dwars willen zitten. Kinderen hebben niet de bedoeling om vervelend te doen. In een conflict wordt daarom gevraagd naar bedoelingen van het kind. "Is het jouw bedoeling om mij zo boos te maken? Is het niet jouw bedoeling? Doe dan anders. Is het wel jouw bedoeling, dan doe je het goed, maar dan heb je nu een probleem, want ik sta niet toe dat jij verder gaat op deze manier.

Op onze school werken we actief aan een sociaal veilig klimaat en stimuleren we het eigenaarschap van leerlingen. In de infographic hieronder ziet u hoe wij dit in de praktijk vormgeven.

Stimuleren van eigenaarschap & sociale veiligheid

Gewoonte 1, 2 en 3 staan hierbij centraal

eigenaarschap

- Het werken met portfolio's
- Het werken met leiderschapsrollen
- Bewust worden van eigen keuzes en invloed
- Versterken van executieve functies
- Vergroten verantwoordelijkheidsgevoel

1

sociale veiligheid

- Taal van The Leader in Me en Kanjertraining
- Werken met cirkel van invloed op gedrag
- Versterken van zelfregulatie door expliciete instructie, reflectie, oefeningen en rollenspel
- Zelfvertrouwen bevorderen

Gewoonte 4, 5 en 6 staan hierbij centraal

eigenaarschap

- Bewustwording eigen rol in samenwerking
- Stimuleren verantwoordelijkheid nemen in samenwerking
- Hulp durven vragen aan leerkracht en leerlingen
- Elkaar feedback geven
- Zelf conflicten leren oplossen

2

sociale veiligheid

- Leerkrachten tonen voorbeeldgedrag
- Leren omgaan met emoties door rollenspel, oefeningen en reflecteren.
- Werken met emotionele bankrekening
- Missie statuut in iedere klas
- Inzetten op positieve interactie.
- Persoonlijke begroeting, check in / check out
- Ouders actief betrekken

Alle gewoontes staan hierbij centraal

eigenaarschap

- Werken met schoolbrede leiderschapsrollen
- Eigen doelen stellen
- Het werken met doelenmuren
- Eigen keuzes maken in volgen extra instructie
- Werken met portfolio's
- Bevorderen zelfstandig werken

3

sociale veiligheid

- Uitdragen schoolbrede visie The Leader in Me en Kanjertraining
- Leerlingen actief betrekken en aansluiten bij belevingswereld
- Motivatie versterken door o.a. beloningssystemen en de 'waarom' we dingen doen uitleggen

Doelstellingen van de Kanjertraining:

Door het jaar heen behandelen we negen thema's met als uiteindelijk doel dat de kinderen zoveel mogelijk als volgt over zichzelf denken:

1. Hier ben ik
2. Het is goed dat ik er ben.
3. Er zijn mensen die van mij houden.
4. Niet iedereen vindt mij aardig, dat hoort zo.
5. Ik luister wel naar kritiek.
6. Ik zeg wat ik voel en wat ik denk.
7. Doet iemand vervelend tegen mij? Dan haal ik mijn schouders op.
8. Doet iemand rot, dan doe ik niet mee.
9. Ik gedraag me als een kanjer, want ik ben een kanjer.

Dit alles proberen we na te streven met alle respect voor de eigenheid van het kind, dus binnen het haalbare van het individuele kind.

Voor het onderwijs zijn de doelen vooral praktisch:

- De leerkracht wordt gerespecteerd
- Pestproblemen worden opgelost
- Leerlingen durven zichzelf te zijn
- Leerlingen voelen zich veilig
- Leerlingen voelen zich bij elkaar betrokken
- Leerlingen kunnen gevoelens onder woorden brengen
- Leerlingen krijgen meer zelfvertrouwen
- De school weet grenzen te stellen

De methode bestaat uit drie niveaugroepen met elk de eigen materialen:

1. 'Max en het dorpje' voor de groepen 1 en 2
2. 'Max en de vogel' voor groep 3, 'Max en de klas' voor groep 4, 'Max en de zwerver' voor groep 5.
3. Het kanjerwerkboek voor de groepen 6, 7 en 8.

In alle leerjaren worden negen kanjerlessen gegeven volgens een afgesproken spreiding over het schooljaar. De negen lessen/thema's zijn:

1. Jezelf voorstellen
2. Iets aardigs zeggen
3. Weet jij hoe je je voelt?
4. Kun jij nee zeggen?
5. Luisteren en vertellen
6. Luisteren en samenwerken
7. Vriendschap
8. Vragen stellen
9. Er zijn mensen die van je houden

Buiten de thema's:

- spreken we de kinderen aan in kanjertaal in combinatie met The Leader in Me taal.
- doen we regelmatig groepsvormende activiteiten en energizers.
- doen we vertrouwens oefeningen.

De kanjerafspraken zijn:

- ✓ **We vertrouwen elkaar.**
- ✓ **We werken samen.**
- ✓ **We hebben plezier**
- ✓ **We doen mee**
- ✓ **We helpen elkaar.**

De vier gedragstypen in de Kanjertraining:

De tijger (kanjer) heeft de witte pet op; hij is betrouwbaar en zeker van zichzelf, hij denkt positief over zichzelf en de ander.

De pestvogel (baasspeler) heeft de zwarte pet op; hij denkt wisselend positief/negatief over zichzelf en vaak negatief over de ander.

Het konijn (stille of bange) heeft de gele pet op; hij denkt overwegend negatief over zichzelf en positief over de ander.

De aap (uitslover, grapjurk) heeft de rode pet op; hij denkt vaak negatief over zichzelf en meestal negatief over de ander.

De Kanjertraining gaat er vanuit dat elk kind goed is!

Elk kind wil graag een witte pet op hebben.

Soms wil dat niet lukken, dan zien we geen witte pettengedrag (gewenst gedrag) meer doordat een andere kleur pet sterk overheerst.

Aandachtspunten voor ouders

1. Ook uw kind kan het gedrag laten zien van een zwarte, rode of gele pet. Ook uw kind kan pesten.
2. Ook uw kind kan worden gepest.
3. Neem het probleem serieus.
4. Raak niet in paniek.
5. Straf niet fysiek en ga niet "uit uw dak" als u hoort dat uw kind vaak doet als de zwarte pet.
6. Probeer erachter te komen wat mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van uw kind.
7. Vraag u af: voelt mijn kind zich veilig thuis? Voelt mijn kind zich veilig op school? Pest mijn kind uit stoerheid of uit gewoonte? Pest mijn kind omdat het denkt dat het zo hoort? Pest mijn kind omdat het bij de groep wil horen? Welke t.v.-programma's kijkt mijn kind allemaal? Wat doet mijn kind allemaal op internet? Weet mijn kind wel wat het doet, wat het aanricht?
8. Besteed extra aandacht aan uw kind.
9. Corrigeer agressieve buien.
10. Stimuleer uw kind om aan sport te doen of bij een club te gaan.
11. Overleg met de school, ga niet zelf ingrijpen.
12. Bied hulp aan uw kind.
13. Lees boeken over pesten en/ of vraag informatie op.
14. Schakel eventueel een expert in als u dat nodig vindt of als de school dat aangeeft.
15. Ook op social media gelden normale sociale gedragscodes.
16. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u dit met de school.

Afspraken voor kinderen

1. Spreek met respect over je ouders. Uiteindelijk bepalen jouw ouders wat wel en niet kan.
2. Spreek met respect over je school. Uiteindelijk bepalen de leerkrachten wat wel en niet kan op school.
3. Spreek met respect over je klasgenoten. Beheers jezelf. Blijf fatsoenlijk. Daar kom je het verst mee.
Je juf/meester is hiervoor het aanspreekpunt als dit moeilijk voor je is.
4. Spreek met respect over jezelf. Ook jij mag er zijn. Als je daaraan twijfelt, spreek dan met je ouders en/of je juf/meester.
5. Beheers je op social media. Gedraag je.
6. Stoeien kan, als je het samen wilt. Pijn hoort daar niet bij
7. Verzin iets positiefs voor jezelf en anderen als je je verveelt.
8. Pest je omdat je bang bent zelf gepest te worden? ... Dan stop je daarmee!

Uitgangspunten voor leerkrachten

1. Werk vanuit de taal vanuit The Leader in Me en de Kanjermethodiek.
2. Neem een probleem altijd serieus.
3. Probeer erachter te komen wat mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van een kind.

↳ ongekend groeien ↴

4. Bespreek pettinggedrag bijvoorbeeld door de cirkel van invloed op gedrag.
5. Ga in gesprek met de groep.
6. Betrek ouders bij de pestproblematiek.
7. Werk vanuit het pestprotocol.
8. Wees duidelijk in de communicatie.
9. Wees consequent in gedragsregels en bespreek deze regelmatig met je collega's.

B Pestprotocol

Definitie

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudig onderscheid is dit:

plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten en ouders. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten en ouders. Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten:

Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (verbaal, fysiek of psychologisch), direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

We spreken van structureel pesten als er voor de derde keer binnen vier weken een pestincident plaats vindt. Immers: 1 keer is toeval, 2 keer is opvallend en 3 keer is een patroon. De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor het gepeste kind duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn. Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep. Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent, dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Voorbeelden van pestgedrag

Verbaal:

- Vernederen: "Haal jij alleen maar de ballen uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen."
- Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, grijpen we je."
- Belachelijk maken en of uitlachen bij lichaamskenmerken: "Rooie, dikke, dunne" enz.
- Belachelijk maken bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit de groep te isoleren.

Fysiek:

- Trekken, duwen, spugen
- Schoppen, laten struikelen
- Krabben, bijten en haren trekken.

Psychologisch:

- Een kind achternalopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klemzetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit af te geven

↳ ongekend groeien ↴

- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.
- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingen
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis enz.
- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schoeltas, banden van de fiets leksteken.

Digitaal pesten:

- Anonieme e-mails
- Uitschelden of belachelijk maken via sociale media, zoals: email, what's app, facebook.
- Facebook of homepage hacken
- iemands foto op internet zetten
- vreemde plaatjes of filmpjes van iemand op een website zetten
- een dreigmailtje of dreig-app sturen
- iemand opzettelijk een virus sturen

Stappenplan bij pestgedrag

We gebruiken de Vijfsporen aanpak van Bob van der Meer om het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokken partijen. Het gepeste kind, de pesters, de ouders, de klasgenoten en de school. De vijf sporen worden ingezet tijdens dit stappenplan. De vijfsporen aanpak wordt verder uitgelegd op de volgende pagina.

Stap 1: informatie verzamelen

De groepsleerkrachten verzamelen informatie rondom het pestprobleem, bijvoorbeeld aan de hand van gesprekken en observaties. Deze informatie wordt schriftelijk vastgelegd.

Stap 2: eenvoudige concrete maatregelen

Aan de hand van de verzamelde informatie wordt bepaald, welke concrete maatregelen worden genomen om het pesten te stoppen. Er worden duidelijke afspraken gemaakt met de betreffende leerlingen of groep. Ouders van de betrokken leerlingen worden mondeling (of indien nodig schriftelijk) op de hoogte gesteld.

Als er sprake is van structureel pesten, wordt verder gegaan met stap 3. We spreken van structureel pesten als er voor de derde keer binnen vier weken een pestincident plaats vindt. Immers: 1 keer is toeval, 2 keer is opvallend en 3 keer is een patroon.

Stap 3: overleg met de interne experts (indien noodzakelijk ook met externe experts)

De groepsleerkrachten gaan in gesprek met de Intern begeleider en/of Kanjer coördinator en/of directeur. In dit gesprek worden vervolgenterventies opgesteld. Team wordt via email op de hoogte gesteld van de geplande interventies. Ouders worden mondeling op de hoogte gesteld.

Stap 4: interventies uitvoeren

De interventies¹ die zijn opgesteld in het gesprek met de intern begeleider en kanjer coördinator, worden uitgevoerd.

Stap 5: evalueren van de interventies

De groepsleerkrachten voeren een evaluatiegesprek met de Intern Begeleider en/of Kanjer coördinator. Hierin wordt besproken wat het effect is van de uitgevoerde interventies. Zo nodig, worden de interventies bijgesteld. Team wordt via email op de hoogte gesteld. Ouders worden mondeling op de hoogte gesteld.

Wanneer het stappenplan zoals hierboven beschreven niet voldoende werkt, spreken we van grensoverschrijdend gedrag. Het protocol grensoverschrijdend gedrag wordt nu in werking gesteld

De Vijfsporen aanpak.

De vijf sporen van de vijfsporen aanpak van Bob van der Meer.

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.
2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest.
3. De ouders van het gepeste kind en van het pestende kind steunen.
4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij oplossingen voor het pestprobleem
5. De algemene verantwoordelijkheid van de school.

¹ Interventies kunnen oa inhouden, gesprekken met kanjer coördinator of ib-er. Observaties door kanjer coördinator of ib-er. Gedragsinterventie in de groep of in kleine groep door kanjer coördinator of ib-er. Beperking van vrijheid, bijvoorbeeld de puppy training van Kanjertraining.

Hieronder een toelichting van elk punt.

1. Luister naar wat er gebeurd is. Het is belangrijk dat je aan het kind laat merken dat hij/zij uniek en dat je er voor hem/haar wilt zijn. Daarbij is het belangrijk dat je het probleem serieus neemt. Je gaat samen met het kind op zoek naar de mogelijke oplossingen, daarin begeleid je het kind. Indien nodig kun je ook deskundige hulp inschakelen, denk bijvoorbeeld aan een intervisie van de Kanjertraining of sociale vaardigheidstraining. Zorg voor vervolgesprekken met het kind.
2. Ga een gesprek aan met het kind en neem de tijd daarvoor. Pesten gebeurt nooit zonder reden. Het is dus belangrijk om achter de oorzaak te komen. Ga daarna in op de impact van de pester op het slachtoffer. Zorg dat het kind zich veilig voelt, leg uit wat jij als leerkracht gaat doen om het te stoppen. Stel daarin duidelijke regels.
3. Ouders moeten altijd op de hoogte gesteld worden van hun kind in dit soort situaties. Vaak zullen zij ook wel signalen hebben opgepakt. Neem de tijd om het probleem te bespreken en geef ook aan dat ze altijd welkom zijn met vragen. Geef informatie mee en bespreek met de ouders wat voor aanpak je als leerkracht gaat ondernemen.
4. Het is belangrijk om de groep op de hoogte te stellen van het pestgedrag. Dit kan worden gedaan door de inzet van een interventie door de Kanjer coördinator maar kan ook uitgevoerd worden door de eigen leerkracht. Daarbij is het goed om te praten over hun eigen rol daarin.
5. De school is verantwoordelijk voor de veiligheid van het kind. Als leerkracht is het belangrijk dat je weet hoe je moet handelen bij pestgedrag.

C Protocol grensoverschrijdend gedrag

Definitie grensoverschrijdend gedrag op de CBS De Oase:

Wij definiëren grensoverschrijdend gedrag als volgt: Gedrag waardoor de veiligheid en het gevoel van veiligheid en/of eigenwaarde binnen de schoolomgeving wordt aangetast door leerlingen, ouders, verzorgers of teamleden.

Kenmerken van grensoverschrijdend gedrag:

- Verbale en/of schriftelijke (bijv. middels social media) agressie: grof en kwetsend taalgebruik naar medeleerlingen, ouders en/of teamleden. Hiertoe worden ook discriminerende, racistische en/of seksueel getinte opmerkingen gerekend en het bedreigen of intimideren van anderen.
- Fysieke agressie: zoals slaan, schoppen, bijten en bespugen van medeleerlingen, ouders en/of teamleden. Ook het gooien van spullen naar personen wordt hiertoe gerekend.
- Seksuele intimidatie of seksueel getinte aandacht
- Moedwillig mee naar school nemen van wapens of andere ongewenste zaken zoals alcohol of drugs.
- Het moedwillig verstoren van de orde binnen of buiten de groep.
- Het moedwillig vernielen of ontvreemden van materiaal.
- Weglopen buiten de invloedssfeer van de school.

Interpretatie door de professional van grensoverschrijdend gedrag bij leerlingen:

- Corrigeerbaarheid van de leerling (kan de leerling gestopt worden?)
- Frequentie van het grensoverschrijdend gedrag (incidenteel of structureel?) We spreken van structureel grensoverschrijdend gedrag wanneer voor de derde keer binnen vier weken een incident plaats vindt.
- Leeftijdsadequaat handelen: (wanneer een kleuter een medeleerling slaat heeft dat een andere lading dan wanneer een bovenbouw-leerling dat doet. De inschatting hiervan is aan de professional die een afweging maakt op grond van de ontwikkelingspsychologie. Op grond hiervan kan gesteld worden dat een leerling van 9 à 10 jaar een ontwikkeld empathisch vermogen heeft).
- Omstandigheden rondom het grensoverschrijdend gedrag.

Actie bij grensoverschrijdend gedrag van een leerling:

Onderstaande fasen beschrijven het gedrag dat het kind op een bepaald moment laat zien en hoe hier naar gehandeld wordt. Deze fase is alleen van toepassing op dit specifieke moment. Het kind zit niet in een fase, maar het gedrag dat een kind op een bepaald moment laat zien past bij de omschrijving van één van onderstaande fasen.

Fase 0:

Een kind gedraagt zich naar andere kinderen, juf/meester en andere mensen in de school aardig en beleefd. Het kind werkt goed samen, kan een ruzie oplossen en vertoont gedrag wat bij een witte pet past.

Fase 1:

- Het kind laat storend gedrag naar andere kinderen, juf/meester of andere mensen in de school zien. Er is sprake van **toeval**. De leerkracht bespreekt dit gedrag met het kind en eventueel de betreffende kinderen om uit te zoeken wat er precies aan de hand is.
- De leerkracht bepaalt de vervolgstappen. Het kind biedt zo nodig een welgemeend excuus aan.
- Afhankelijk van de ernst van de situatie krijgt het kind de kans het zelf aan ouders te vertellen. Indien nodig neemt de leerkracht al eerder contact met ouders op. De leerkracht meldt het bij de directie en IB.
- De leerkracht maakt ter afronding een afspraak met het kind hoe hij/zij zich behoort te gedragen.

Fase 2:

- Het kind laat met regelmaat storend gedrag zien naar andere kinderen, leerkracht of andere mensen in de school. Er is sprake van **opvallend gedrag**. De leerkracht bespreekt dit gedrag met het kind en eventueel de betreffende kinderen om uit te zoeken wat er precies aan de hand is.
- De leerkracht (in overleg met directie/ib) bepaalt de vervolgstappen. Het kind biedt zo nodig een welgemeend excuus aan.
- De leerkracht maakt een afspraak met het kind hoe hij/zij zich behoort te gedragen.
- De leerkracht noteert het in ParnasSys.
- Afhankelijk van de ernst van de situatie krijgt het kind de kans het zelf aan ouders te vertellen. Indien nodig neemt de leerkracht al eerder contact met ouders op. De leerkracht meldt het bij ouders, de directie en IB.

Fase 3:

- Storend gedrag waar je niet lang geleden op bent aangesproken, blijft ter herhaling. Er is sprake van een **patroon**. De leerkracht bepaalt welke maatregel nodig is.
- De leerkracht (in overleg met directie/ib) bepaalt de vervolgstappen. Het kind biedt zo nodig een welgemeend excuus aan.
- De leerkracht maakt een afspraak met het kind hoe je het gedrag kunt verbeteren. Het kind en leerkracht vullen samen de **win-win kaart** in. Na ongeveer 2 weken vindt er een vervolgesprek plaats en worden de afspraken geëvalueerd.
- De leerkracht noteert het in ParnasSys en voegt hierbij ook een kopie van de win-win kaart toe.
- Afhankelijk van de ernst van de situatie krijgt het kind de kans het zelf aan ouders te vertellen. Indien nodig neemt de leerkracht al eerder contact met ouders op. De leerkracht meldt het bij ouders, de directie en IB.
- Afhankelijk van de zwaarte en/of de frequentie geeft directie, indien afwezig IB, **een eerste officiële** waarschuwing.
- Wanneer de school het nodig acht wordt het samenwerkingsverband IJssel-Berkel betrokken en maakt de school gebruik van hun expertise.

Fase 4:

↳ ongekend groeien ↴

- Na de evaluatie van de win-winkkaart (of eerder bij storend gedrag) blijkt dat het storende gedrag zich blijft herhalen. De leerkracht vult met de directie, ouders en het kind opnieuw een win-winkkaart in voor 4 weken om het gedrag te verbeteren. Ouders ondertekenen dit ook.
- Het kind krijgt een **tweede officiële waarschuwing**.
- Leerkracht noteert het in ParnasSys.

Fase 5:

- Als het gedrag niet verbeterd worden ouders /verzorgers en kind worden uitgenodigd voor een gesprek. Hierin wordt de **waarschuwing tot schorsing** aangekondigd en wordt er besproken wat er nodig is om het kind te ondersteunen in het laten zien van gewenst gedrag.
- De directie/IB stuurt na overleg met het kind, ouders/verzorgers een brief dat bij herhaling van storend gedrag een ordemaatregel volgt. Dit kan een time-out of schorsing zijn.
- Leerkracht noteert het in ParnasSys.

Fase 6:

- Bij herhaling van het storende gedrag belt de directie ouders met de mededeling dat het kind **geschorst** is. Een bevestiging van de schorsing wordt naar ouders/verzorgers gemaïld.
- De directie heeft contact met de leerplichtambtenaar en het bestuur.
- Met het kind en ouders wordt besproken wat de reden van de schorsing is en hoelang deze duurt. Het kind krijgt huiswerk mee. Er wordt een win-winkkaart ingevuld waaraan het kind zich moet houden.
- Leerkracht noteert het in ParnasSys en voegt een kopie van de win-win kaart toe.

Herstart: Met kind, ouders/verzorgers en school wordt besproken welk gedrag er van het kind wordt verwacht wanneer het weer op school start en welke rol /verantwoordelijkheden elke betrokkenen hierin speelt/hebben. Deze afspraken worden vastgelegd in Parnassys.

NB. 1 : het MT kan afwijken van boven genoemde stappen en kan besluiten het kind eerder in dit traject de toegang tot de school te weigeren indien de veiligheid van alle aanwezigen niet gewaarborgd kan worden.

NB. 2 : In bovenstaand stappenplan wordt uitgegaan van verschillende fases. Hieraan wordt ook zoveel mogelijk gevolg gegeven. Het is echter aan het MT om te bepalen wanneer de officiële waarschuwing wordt uitgedeeld en wanneer en/of de overige maatregelen worden gehanteerd. Dit heeft o.a. te maken met de aard van de incidenten.

NB. 3 : De incidentregistratie en de schriftelijke waarschuwing (uit stap 2) grensoverschrijdend gedrag (waarop de handtekening van ouders) worden gescand en binnen ParnasSys opgenomen in het dossier van het bewuste kind. Bij aanmelding van het kind bij een andere basisschool of school voor Voortgezet Onderwijs wordt de officiële waarschuwing met de overige overdrachtsgegevens meegezonden. Er wordt bekeken of deze gegevens nog actueel zijn. Indien er binnen een termijn van één schooljaar zich geen incidenten meer hebben voorgedaan, wordt de incidentregistratie niet meegezonden.

↳ ongekend groeien ↴

NB. 4: School behoudt altijd het recht om het stappenplan dan wel de uitvoering van het beleid op grensoverschrijdend gedrag aan te passen wanneer dit nodig wordt geacht.

Win-win kaart

Datum:

Vandaag is (naam)

In fase 3 4 5 6 terechtgekomen.

Oorzaak/incident(en):

Voor de komende periode gelden de volgende afspraken voor je gedrag:

De evaluatie hiervan vindt plaats op (datum).

Op de hoogte van deze afspraken zijn:

Kind:

Ouders:

Leerkracht:

Directie:

Actie bij grensoverschrijdend gedrag van een ouder:

Voor ouders gelden de volgende omgangsvormen:

- We hebben een respectvolle houding ten opzichte van elkaar: breng dingen op de plek waar het hoort.
- Bij een probleem met een leerkracht, meldt u zich allereerst bij de leerkracht persoonlijk.
- We vallen een ander niet fysiek en/of psychisch lastig, bedreigen een ander niet, vallen een ander niet aan en negeren een ander niet.
- We dringen onze mening niet op aan een ander.
- We dringen niet binnen in de persoonlijke levenssfeer van een ander.
- We maken geen misbruik van onze macht.

Eerste incident:

- De leerkracht beëindigt het gesprek met de ouder direct.
- De IB-er of de Kanjercoördinator voert dezelfde week een gesprek met de ouder over het incident.
- De IB-er of de Kanjercoördinator maakt een notitie van dit gesprek in Parnassys.

Tweede incident:

- De leerkracht beëindigt het gesprek met de ouder direct.
- Het MT voert dezelfde week een gesprek met de ouder over het incident.
- Het MT geeft in dit gesprek een officiële waarschuwing aan de ouder.
- De ouder mag niet meer met de leerkracht alleen in gesprek: een tweede teamlid moet daarbij aanwezig zijn.
- Het MT maakt een notitie van dit gesprek in ParnasSys.

Derde incident:

- De leerkracht beëindigt het gesprek met de ouder direct.
- Het MT geeft de ouder een sanctie, zoals een (tijdelijk) pleinverbod. De duur hiervan hangt af van de ernst van de incidenten. Het MT beslist deze duur en de sanctie.
- Het MT maakt een notitie van dit gesprek in ParnasSys en stelt het team op de hoogte.

Actie bij grensoverschrijdend gedrag van een teamlid:

Bij grensoverschrijdend gedrag van een teamlid wordt eerst naar het teamlid zelf toegegaan. Wordt dit met het teamlid zelf niet voldoende opgelost, dan kan er een melding worden gedaan bij IB, MT, de Kanjercoördinator of de gedragsspecialist. Eventueel wordt er door IB of MT melding gedaan bij het PCBO-Voorst bestuur. Zij ondernemen verdere stappen.